

■ Бліжэй да людзей

ПАД КНІЖНЫМ ПАРАСОНАМ

У Магілёве працуе чытальня на свежым паветры

На думку людзей, заклапочаных прапагандай чытання, справа не ў тым, што знікла цікавасць да кніг, а ў тым, што сама схема іх распаўсюджвання з'яўляецца архаічнай. У Магілёве пытаюцца ламаць стэрэатыпы. Чытальня зала ад Цэнтральнай гарадской бібліятэкі імя Карла Маркса запрацавала проста ў Камсамольскім скверы. Пад чырвоным парасонам стаіць стол з часопісамі, а побач — металічная паліца з кніжкамі, у тым ліку і для буккросінгу.

Вось далучылася маладая мама з маленькім хлопчыкам. Малы разглядае кніжку з малюнкамі, а маці зацікавіў часопіс для жанчын. Яшчэ адну чытанку прывабілі часопісы для аматараў хэнд-мэйда. Яна кажа, што займаецца рукадзеллем і ўсюды шукае новыя ідэі. Спыніў крок мужчына сярэдніх гадоў: яму на

вочы трапіў часопіс «Охота и рыбалка». Палез быў па грошы ў кішэню — і вельмі здзівіўся, што гэта не перасоўная крама, а чытальня ад бібліятэкі. Купіць нельга, затое можна прысесці на лаўку і пачытаць. Мужчына з гатоўнасцю запаўняе чытацкі фармуляр. Жыве ён зусім недалёка ад бібліятэкі, а вось яе паслугамі скарыстаўся ўпершыню. Выходзіць, ад чытальні пад адкрытым небам ёсць карысць.

— Летась праз нас прайшло каля 300 чалавек, — кажа загадчыца аддзела абслугоўвання і інфармацыі бібліятэкі Алена Аставава. — Частка іх стала пастаяннымі чытачамі бібліятэкі. Некаторыя прыходзілі да нас нават у абед, сумяшчалі прыёмнае з карысным.

Чытальня зала працуе ў скверы з 11.00 да 14.00 па чацвяргах і пятніцах. Кнігу за такі кароткі час, напэўна, і не

паспееш адолець, але можна ўзяць літаратуру, якая прызначана для буккросінгу. Пакуль у нааўнасці дэтэктывы і класіка. Але «асартымент» пастаянна папаўняецца.

— Адна жанчына прыносіць нам часопісы «Тайны зорак», — кажа загадчыца чытальні. — Яна выпісвае гэтае выданне, а калі прачытае, дзеліцца з нашымі чытачамі.

— Карысць ад працы на свежым паветры вялікая, — лічыць і бібліятэкар Марыя Сямёнава. — Да нас часта звяртаюцца госці горада, для якіх гэта магчымасць прыёмна адпачыць пасля прагулкі. Маладыя маці прыходзяць пагартыць часопісы, пакуль дзіця спіць у калясцы. А моладзь любіць спаткацца каля нашага парасона. Па-першае, не заблудзішся; па-другое, можна пачытаць, пакуль каханая затрымліваецца.

Здзівіць чытача сёння вельмі цяжка. Магчыма, ідэя

з перасоўнай чытальняй і не новая, але ж цікавасць да яе ёсць. Існуюць і іншыя праекты. За апошні час па запрашэнні бібліятэкі прайшлі сустрэчы з сучасным майстрам фэнтэзі Раманам Злотнікавым, аўтарам раманаў пра каханне Алінай Знаменскай, папулярнай пісьменніцай дэтэктыўнага жанру Палінай Дашкавай.

На гарадскіх святах можна ўбачыць, як калія бібліятэкі дэфіліруюць кніжныя герані ў сукенках з газет і часопісаў. Некалькі гадоў таму ў скверы працавала жывая бібліятэка, дзе замест кніг была магчымасць пагутарыць з людзьмі розных прафесій і захапленняў. А на сёлёнім свяце горада адбылася невялікая рэтра-вечарынка ў стылі 1960-х гадоў, на якой настрой уздымалі папулярныя ў той час стылягі.

Нэлі ЗІГУЛЯ. Фота аўтара

Бібліятэкар Марыя Сямёнава дапамагае чытачу аформіць фармуляр.

А ЯК У ІХ?

✓ На некаторых пляжах Італіі ёсць магчымасць узяць кнігу напрокат, як у самай звычайнай бібліятэцы. Для асабліва захопленых чытачоў прадугледжаны спецыяльныя парасоны, размешчаныя ў аддаленай частцы пляжа, адасобленай ад шуму і пырскаў вады. Цікава, што ініцыятыва пляжнага чытання належыць адной з італьянскіх арганізацый па ахове навакольнага асяроддзя.

✓ У Вене некалькі гадоў таму на адной з вуліц з'явілася кніжная шафа, у якой кнігі даступныя ўсе 24 гадзіны ў суткі. Тут няма лёгкага чытва, літаратура выключна сур'ёзная. Аўтарам праекта стаў дзеяч мастацтваў Франк Гаснер, які пажадаў такім чынам кінуць выклік таму «камерцыйнаму глупству», якое запаланіла ўсю прастору ў Аўстрыі.

Дамы ў вуалях, мужчыны ў цыліндрах

Этот проект финансируется Европейским Союзом
This project is funded by the European Union

Суседзі

Падчас нядаўняга свята нацыянальных культур у Гродне суседзяў з Друскінінкай прахожыя спынялі на вуліцах літаральна праз кожныя некалькі метраў, каб з імі сфатаграфаваліся. Уявіце сабе: сучасны горад і раптам па ім шпацыруюць... дамы ў доўгіх сукенках і вуалях. А побач — мужчыны ў фракках і цыліндрах. Быццам з даўняй, яшчэ губернскай эпохі.

Ідэя пафестываліцы ў Гродне менавіта ў такім адзенні ўзнікла ў асацыяцыі экскурсаводаў Друскінінка падчас першага «круглага стала» ў рамках сумеснага праекта з беларускімі суседзямі «Прасоўванне турызму праз павышэнне інфармаванасці аб гісторыі і культуры рэгіёнаў». Пасля экскурсіі літоўцы (многія з іх, як ні парадаксальна, прыехалі да нас упершыню) былі вельмі ўражаны непаўторным стылем гістарычнай часткі горада, дзе практычна кожны будынак мае нейкую асаблівасць. Пры гэтым у прафесіяналаў турыстычнай справы ўзнікла адчуванне, што гродзенскія экскурсаводы павінны быць у касцюмах... губернскай мінуўшчыны, калі, дарэчы, Гродна і Друскінінкай былі часткамі адной тэрытарыяльнай адзінкі. Доўгая сукенка і вуаль для жанчын, фрак, цыліндр і троец для мужчын... Гід у такім выглядзе, працуючы з турыстычнай групай, сам па сабе становіцца ўпрыгажэннем горада. Плюс — гэта атракцыя для турыстаў, ды і мясцовых жыхароў.

А на наступны дзень госці з Літвы (уладальнікі турфірмаў, аградызб, экскурсаводы) былі ўжо ў спартыўных касцюмах.

Гродна і Друскінінкай развіваюць турызм праз гісторыю і культуру рэгіёнаў

Экскурсаводы з Друскінінкай на гродзенскіх вуліцах.

Яны выступілі экспертамі турыстычнага прадукту — воднага маршруту «Аўгустоўскае кальцо», які распрацаваны на Гродзеншчыне абласным аддзяленнем грамадскага аб'яднання «Рэспубліканскі турысцка-спартыўны саюз». І пераканаліся, што «водная» сувязь Гродна з Друскінінкай цалкам рэальная. На байдарцы ў спакойным рэжыме з некалькімі прыпынкамі

для адпачынку можна за 6-7 гадзін трапіць з маляўнічых мясцін на Аўгустоўскім канале, а далей па Нёмане дасягнуць таксама вельмі прыгожых ваколіц Друскінінкай.

«Супер! Мы гатовы супрацоўнічаць па папулярныя гэтай турыстычнага маршруту», — паведамілі літоўцы яго арганізатарам пасля сплаву па «Аўгустоўскім кальцы».

НАША ДАВЕДКА

Праект міжнароднай тэхнічнай дапамогі «Прасоўванне турызму праз павышэнне інфармаванасці аб гісторыі і культуры рэгіёнаў» ажыццяўляецца па Праграме трансгранічнага супрацоўніцтва Латвія—Літва—Беларусь на 2007-2013 гады. З літоўскага боку партнёрамі праекта з'яўляюцца Балтыйскі інстытут аграбізнесу, адміністрацыя муніцыпалітэта г. Друскінінкай і Літоўская асацыяцыя сельскага турызму. З беларускага — аддзел фізічнай культуры, спорту і турызму Гродзенскага гарвыканкама і Гродзенскае абласное аддзяленне грамадскага аб'яднання «Рэспубліканскі турысцка-спартыўны саюз».

На маршруце «Аўгустоўскае кальцо».

Сярод задач праекта — падрыхтаваць базу даных аб турыстычных аб'ектах Друскінінкаскага і Гродзенскага рэгіёнаў на шасці мовах, у тэкставым, відэа- і аўдыяфарматах, з магчымасцю абнаўляць і дадаваць інфармацыю. З выкарыстаннем інавацыйных тэхналогій будуць створаны мабільны гід для доступу да інфармацыі аб гісторыка-культурных аб'ектах праз сродкі мабільнай сувязі, турыстычная карта з новымі маршрутамі і звесткамі аб розных цікавінках. Акрамя таго, прадстаўнікі турыстычнага сектара Літвы і Беларусі абменьваюцца перадавым вопытам і павышаюць сваю кваліфікацыю.

— Гэтыя і іншыя мерапрыемствы праекта накіраваны на тое, каб павялічыць турыстычную прывабнасць Друскінінкай і Гродна, што, адпаведна, прынесе нашым рэгіёнам дадатковыя эканамічныя выгады, — зазначае **нацыянальны кардынатар праекта з беларускага боку Сяргей КАЛЯДА**.

І не толькі эканамічныя. Як ужо паведамляла «Звязда», удзельнікі праекта пабывалі ў вандроўцы па маршруце «Гродна—Шчучын—Жалудок—Нясвіж—Мір—Навагрудак—Валейка—Ліда—Гродна», дзе азнаёміліся з аб'ектамі гістарычнай спадчыны і абмеркавалі шляхі супрацоўніцтва ў турыстычнай сферы.

— Мы часта прыгадваем з нашай агульнай гісторыі толькі яе асобныя часткі, а трэба разам тварыць тое, што нас

яднае, — зазначыў тады **прафесар Вільнюскага ўніверсітэта, даследчык гісторыі Вялікага Княства Літоўскага Альфрэда БУМБЛАЎСКАС**.

Дарэчы, падчас гэтай паездкі ўзнікла ідэя выдаць кнігу «Гісторыя Літвы» (адзін з аўтараў — Альфрэда Бумблаўскас) у перакладзе на беларускую мову. І вось нядаўна ў Мінску адбылася яе прэзентацыя.

Барыс ПРАКОПЧЫК.